

Benkő László Honfoglalás trilógia

*„... ne feledd, magyar vagy.”
regény a Honfoglalásról*

Benkő László Honfoglalás trilógiájáról írok könyvismertető-ajánlást, bár ez a trilógia szerintem tulajdonképpen négy kötetből áll, hiszen a sorozat negyedik kötete, amely már a kalandozások korában játszódik, szorosan követi időben, és történetben a megelőző három kötetet.

A sorozat kötetei: *Táltosidők*, *Idegen tüzek*, és *A megszerzett föld*, melyeket a Családi Könyvkiadó adott ki. A negyedik kötet a *Viharlovások: A táltos fia*, amely már a Lazi Kiadó gondozásában jelent meg.

Az ázsiai sztyeppéről elindulva követhetjük végig az ősmagyarok vándorlását a Kárpát-medencében történt letelepedésig, majd a kalandozások korszakát „élhetjük át”, amikor őseink elindulnak Nyugat-Európába, de hazatérve meghódítják a Dunántúlt, vagyis Pannóniát.

Könyvismertetőmben – szokásomhoz híven – tartalom helyett szubjektív véleményemet, benyomásaimat, gondolataimat osztom meg az érdeklődőkkel, amellyel természetesen vitatkozni is lehet.

Az író, be kell vallanom, nem ismertem addig, amíg ez a történelmi regényciklusa a kezembe nem került.

Most azért már kicsivel többet tudok Benkő Lászlóról, mint amennyit könyvei fülszövegében, és internetes honlapján elárult magáról:

Szombathelyen született, Katonai Főiskolát végzett, majd az ELTE Bölcsészettudományi Karán szerzett diplomát, és a történelmi regény műfaja áll hozzá legközelebb (hozzám is). Röviden ennyit az íróról.

A sorozat könyveit így hirdeti a kiadó:

„Az utóbbi évtizedek legjobb történelmi regényfolyama.”

Erre figyeltem fel – mert ez nem kevés állítás –, no meg arra, hogy a magyarság őstörténetéről szóló színvonalas regény nagyon ritka.

Egy idézet Benkő Lászlótól, regényéről:

„Nem akarok könyveimmel oktatni, pusztán azt szeretném, ha jól szórakozna, aki valamelyiket fellapozza. S ha mellette úgy érzi, hogy mindaz, amit leírtam, megragadta a fantáziáját... Nos, akkor akár egyetlen olvasónak is érdemes volt megírni a könyvet.”

Bizony érdemes volt! Nagyon is érdemes. Egy olyan regényfolyamot olvashat az érdeklődő, amely büszkén, nemzeti önérettel telve, kalandosan és érdekesen meséli el népünk vándorlását a pusztában, és betelepülését az új hazába.

Tulajdonképpen olyan a történet, mintha családregény lenne, hiszen az ifjú Beke mogyeri vitéz életének alakulását követhetjük végig, majd pedig a további kötetek Beke leszármazottainak életét mesélik el. (Egyébként a magyarok magukat mindig, mindenütt magyar-nak, mogyeri-nak, mogyeri-nek nevezték, és középkori latin elnevezés volt a hungarus, Magyarország neve pedig Hungária).

Ezzel együtt kibontakozik előttünk a keletről, besenyők által szorongatott mogyeri nomád nép élete; a vándorlásban, Álmos vezértől Árpád vezérig, sőt a negyedik kötetben Árpád haláláig, 850-től a 900-as évekig, az első kalandozó hadjáratokig, és az első életre-halálra szóló honvédő csatáig.

Elfogadott általános elmélet szerint őseink a Káma folyó mellett éltek, és nomád állattenyésztéssel foglalkoztak.

535-ben, az indonéziai szigetvilágban egy tűzhányó kitörése katasztrófális következményekkel járt, és ez hamarosan a sztyeppei nomádok életét is befolyásolta.

Erről az eseményről Epheszoszi János püspök, és Prokopiusz bizánci történész leírását ismerjük, mely szerint 18 hónapig sötét volt az ég, nem süttött a nap. (David Keys, a *The Independent* archeológusa, kutatásai alapján arra a következtetésre jutott, hogy ez a vulkán nem más, mint a Szunda szorosban található híres-hírhedt Krakatau, és ennek egy korai kitörése okozta ezt a környezeti katasztrófát.)

Ennek az eseménynek a hatására indult meg a sztyeppei nomádok vándorlása. Először a Meóitisz (Fekete-tenger) partjára. Levédiában úgy 300 évig élhettek a magyar törzsek. A IX. század elején indult el egy újabb népmozgás, és a besenyők elől vonultak tovább őseink az Etelközbe. Itt is eltelt kb. 80 év, és 895-ben megkezdődött a bevonulás a Kárpát-medencébe.

A regény nagyon érdekesen ötvözi a kettős honfoglalás (sőt talán inkább hármas honfoglalás) és az egylépcsős honfoglalás elméletét. Számomra különösen az érdekes, hogy feloldja az ellentmondást, amely egyébként is csupán látszólagos ellentmondás.

A kettős honfoglalás elmélet László Gyula régészprofesszor nevéhez fűződik, és azt fejt ki, hogy Árpád magyarjai 895-896-ban, a Kárpát-medencében már zömében magyar lakosságot találtak, akik avarok voltak, és akik 552 körül özönlöttek be ide. Fénykorukat pedig Baján kagán idején, úgy 670 körül éltek. (568-tól a Kárpát-medence kizárólagos urai már az avarok voltak.) Ez volt az un. griffes-indás kultúra, és ezt követte a második honfoglalás (avagy a harmadik), Árpád népének bejövetele a Kárpát-medencébe.

A másik elmélet szerint Árpád népe Szvatopluk fejedelem és fiainak ritkán lakott szláv birodalmát találta a Kárpát-medencében, szórvány avar lakossággal keverve.

Hol itt az ellentmondás? Szerencsére Benkő László sem talált ellentmondást, „csak” érdekes ka-

landokat, bár László Gyula professzor elméletét mind a mai napig nem fogadták el teljes mértékben a tudós történészek. (Ők tudják milyen okból!?)

Pedig a kettős, ill. hármas honfoglalás elmélete nem új keletű elmélet. Nagy Géza történész már 1896-ban kifejtette azon elméletét, hogy a Kárpát-medencében megtelepedő avaroknak kultúrájuk, életmódjuk, testalkatuk nagy vonalakban azonos, vagy nagyon hasonló volt a 895-896-ban betelepülő magyarokéval. Az avarok nem voltak magyarok. De Belső-Ázsiából indultak, éppen úgy, mint őseink, és sok mindenben hasonló kultúrát képviseltek.

(Első honfoglalóknak pedig természetesen Attila király hunjait tekinthetjük. Attila 406 körül született az ázsiai sztyeppén, és 453-ban halt meg. Művelt, tanult uralkodója volt a hunoknak Isten Ostora, aki pl. Rómában nevelkedett. Róla most nem írok többet, hiszen a Honfoglalás tetralógia nem Attiláról szól.)

A regényciklus negyedik kötete a kalandozások korában játszódik.

Magyar őseink szinte a honfoglalást követő első évektől már indítottak nyugatra és délre csapatokat. (Az első hadjárat 899-ben volt.) Nekem ez is azt bizonyítja – ellentétben a nyugati krónikaírókkal –, hogy a magyarok nem hordaként özönlöttek el a Kárpát-medencét, hanem nagyon is rendezett és megtervezett módon telepedtek le.

862 és 970 között a magyarok legalább 47 hadjáratot indítottak – már Etelközből is. Írásos emlékek csak nyugatiak maradtak fent, amely írások értelemszerűen ellenségnek, pusztító fürgetegnek, hatalmas csapásnak írják le a kalandozó magyarokat.

A kalandozó hadjáratok céljáról mai napig is folynak még találgatások.

Felderítés? Az ellenséges terület dűlása, hogy ne alakulhasson ki olyan erős nyugati államhatalom, amely megakadályozhatná a Kárpát-medencében letelepedett magyarok végleges megtelepedését, megerősödését? Vagy egyszerűen zsákmányszerzés?

Ma már árnyaltabb a megítélés a történettudományban, és nem csupán zsákmányszerző hadjáratnak tartják az eseményeket. Bár abban a korban szokás volt a legyőzött területek kifosztása. (Nagy Károly avar hadjárata után társzekerek tucatjai vitték az avar kincseket Nyugat-Európába, a „kényes” nyugati történétírók mégsem titulálják zsákmányszerző hadjáratnak Nagy Károly hadjáratát.)

„Igen, barátom – fordul felé a táltos, és büszkén felemeli a gyertyafényben fénylő, zsírmaszatos arcát. – Ha a dákokra vagy a gepidák népére gondolsz, igazad van. Valóban sikerrel szabadítottátok meg tőlük a ti művelt világotokat. Az avar, ti vangarnak vagy varhunnak mondjátok, és irtottátok, akik nem vették föl a ti hiteteket. Tudom, hogy néhány avar vezér áttért, de a szemelekben mégsem lettek testvérré. Némely népeknek írmagjuk sem maradt miattatok, és ezt tervezitek velünk is.”

Az biztos, hogy a kalandozó utakon nem vett részt a teljes magyar haderő, legfeljebb úgy 5 ezrenyi lovas, akik sokszor több ezer kilométert is megtettek. Ez a tény a hadjáratokat irányító magyar vezetők magas szintű katonai-hadvezéri képességét bizonyítja. Kétségtelen tény az is, hogy ezeknek a hadjáratoknak a sikere bizonyítja, hogy a magyar hadművészet jelentős fölényben volt a nyugatival szemben. Vagy legalábbis annyira más, fortélyos harcmodort képviseltek, hogy azért is tudott olyan eredményes lenni. (Az 5 ezrenyi lovas természetesen háromszor, négyszer esetleg ötször annyi tartalék ló is kísérte.)

Benkő László könyveiben számomra egyébként éppen az a nagyszerű, hogy nem olcsó magyarkodással ír népünk őstörténetéről, hanem nemzeti büszkeséggel telve.

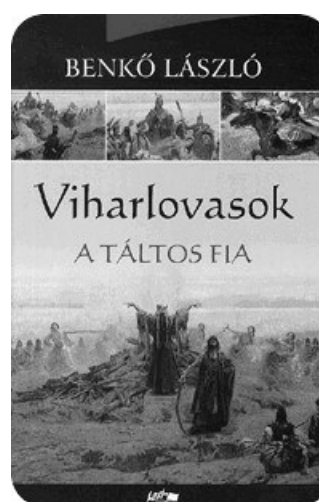
Nagyon nagy szüksége volt már a magyar irodalomnak egy olyan mai műre, amely büszkévé tesz bennünket magyarságunkra, történelmi múltunkra.

Lehet, hogy nem pontosan úgy történtek az események, ahogyan azt a szerző leírja, de kit érdekel? Csak az érdekel, hogy nagyon érdekes, kalandos és önérzetes a regény, amelyből – hiába írja azt Benkő László, hogy nem akart tanítani – nagyon is sokat lehet tanulni.

Olyan regény ez, amelyet én szívem szerint minden magyar gyermek, kötelező olvasmányává tennék.

A négy kötet közül – bevallom – nekem a negyedik tetszett legjobban. Éppen ezért, ebből „csupán” gondolatokat idézek.

Hitem szerint érteni fogják, hogy miért nagyszerű ez a mű, és miért ajánlom elolvasásra minden magyar embernek, felnőttnek, gyermeknek egyaránt.

„Nagy a távolság, amit meg kell tennünk nyeregben. Nincs még egy hadsereg, amelyik képes lenne annyit vonulni, mint a mienk, és olyan sebesen, ha a bolgárokat nem számítom. Ha valamelyik lovat pihentetni kell, menet közben lódul át a magyar a váltólova nyergébe.

Ha meg a nyugodalom ráfér már mindre, hát a vitéz nem áttall gyalogolni egy keveset, hogy pihentesse a ló gerincét, lazítson a hasi hevederen. De megállás akkor sincs, mert a feladat az első, s a feladat mindig a győzelem.”

„Elébb-utóbb minden ellenségünk elismerte, hogy a magyarnál, ha harcról van szó, vasfegyelem uralkodik.”

Az első hadjáratok egyikében, Berengár csapatai elleni támadás leírása a Brenta folyónál:

„...asztán jön a fésű!

Amilyen ártalmatlan e szó, olyannyira rettentő, amit végbevinni képes... és akkor Bökény sípjelére a négy tized egymás mögött vonalba fejlődve, egyszerre támadott. Az első sor futtában lőtt ki három vesszőt, ami ugyancsak meglepte a lombardokat, és megbontotta a mindedig magabiztos so-

rukat. A sápjelre a lovak szinte a hátsójukra ültek, helyben fordultak, és mint a fésű fogai között, átrobogott rajtuk a második tized, aztán a harmadik, és a negyedik.

Bökény négyszer parancsolta ugyanezt a támadást...

A lombardok menekültek.

„A magyarok vágató soraiban sápok vijjognak, akár a sólymok harci kiáltása. Az a lombard, aki sebesültként az életéért könyörög, vagy magát halottnak tetteve hever a széttaposott, vérmaszatos fűben, iszonyodva tapasztalta meg, hogy parancsnokai bizony hazudtak neki. Mert a magyar sereg se nem söpredék, se nem gyáva gyülevész. Sokkal inkább a sápok és bőrkürtök jeleire azonnal s egy emberként mozduló, rettentő gépezet.”

„Nem volt olyan szabad magyar, aki ne tudott volna fegyverrel bánni, aki ne ismerte volna a harci jeleket, szabályokat, és ha fél karja volt is, megmarkolta a lándzsát, a szablyát.”

A kötetekben nagyon sok érdekes és vidám leírást olvashatunk az ősi magyar hitvilág, és népelet különlegességeiről is.

„Nem sok küllhoni tudta, hogy a küszöb alatt is laknak,” (nem emberek, természetesen, hanem az ősök szellemei) „és ha ráhág, az a legdurvább sérítésnek számít, amit a ház ura leginkább alapos veréssel, vagy korbáccsal torol meg. Ahogy a ruhára pattanó szikrát is csak lerázhatja, hozzá nem érhet, rá nem csaphat, hiszen nem más az, mint viharos jókedvében táncoló szellemős, aki kissé sokat szíppantott a tűzbe lötytyentett bor illatából, ezért keverte össze a jurta füstlyukát a vendég kaftánjával.”

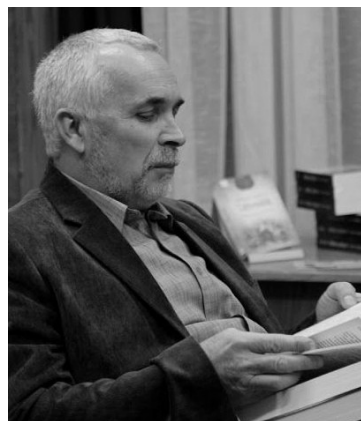
Amikor sokszoros túlerővel 907-ben a nyugatiak megtámadják hazánkat – mert akkor már a mi hazánk a Kárpát-medence –, hogy egyszer s mindenkorra eltöröljék a föld színéről is a mogyeri népet, a pozsonyi csatáról a frankok ellen így szól a regény:

„Hinni kell a győzelemben minden magyar vitéznek, minden bőnek és ínnek, szabadnak és szolgának, férfinak és nőnek. Ha nem teszik, elvész az erő, ami a törzsszövetséget ma még egyben tartja.”

„Te tudod leginkább Táltosfia, hogy a mi győzelmink sosem a sokaságon múltak, hanem a fortélyon, a meglepetésen, a váratlan fordulatokon. Ettől vagyunk mások, nem csak azért, mert könnyűek a lovaink, és nincs gyalogságunk, ... nekem is kevésnek tűnik ez a szám... Ennyi van, ezzel kell megvívni ezt a háborút, márpedig meg kell, mert a honunk nem veszhet.”

„Kömlőd táltos, míg élt, azt óbégatta: meglássátok, a magyarok dicső tettei kivesznek majd a késői korok emlékezetéből, csak a rossz marad, mert köröttünk sok az ellenség.”

„A táltosnak volt egy vesszőparipája: ha valaki vette a bátorságot, és meglátogatta őt a nyírfaligeti sátrában, mindig úgy köszönt el a látogatótól, hogy ne feledd, magyar vagy.”

Benkő Lászlónak 2012. november elején jelent meg újabb regényfolyama a magyar történelemből. (Ezúttal a Tatárjárás korába kalauzolja el olvasóit.)

Ebből az alkalomból, novemberben az érdeklődő olvasók személyesen is találkozhattak Benkő Lászlóval a Városi Könyvtárban, író-olvasó találkozóon. Ekkor meggyőződhetek arról is, hogy Benkő László nem csak jól ír, de előadónak is kiváló, érdekes és szórakoztató, hatalmas tudással.

Benkő László új műve 2013-ban, az Ünnepi Könyvhétre – június első hete – jelenik meg, amely a Viharlovások folytatása lesz, A vér törvénye címen.

Részemről nagyon várom az új kötetet!

Tircsné dr Propper Valéria

Farkasinszky Tibor

A Miska-kancsó I-II.

Rövid tájékoztató a kötetek tartalmáról

A Miska-kancsó I. kötete, Ősi istenség- és világjelképünk címmel sokoldalúan bemutatja, hogy:

A „talpán/alján álló [s italt is tartalmazó] kancsó az istenség és világmindenség férfi oldalának jelképe, azon belül Dumuzi-Abzu-Góg-Miska, Az Isten szimbóluma [a karima világos Uroborosz-Tejút-fénysávja, a fejfelé álló férfi szimbólumú kígyók, az ital s egyebek jelképisége alapján].

Italöntéskor azonban az álló kancsó férfi jelképei a megdöntött kancsónál női szimbólumokká válnak: így a kancsó az Uroborosz csillagzatát is képviselve a megtermékenyítő hímséget szülő nőiség, anyaság jelképévé; az istenséget szülő isten-

nőiség, Dumuzi-Abzu-Góg-Miskát, Az Istent folyamatosan szülő Innin-Tiamat-Magóg-Madijar-Mátka, Az Istennő; a Világmindenség férfi oldalát [édesvizet, fényt, erőt-energiát] létrehozó s fenntartó anyai-anyagi oldala szimbólumává válik.

A Miska-kancsó II. kötete, Ősi istentiszteleti szertartási edényünk címmel felidézi az ősi szertartás 7 szakaszát, fő mozzanatát az odatartozó ismeretekkel, italöntéses termékenységvarázsló szertartással, énekekkel, mondókákkal, imákkal.

Ezek között különös figyelmet érdemel az ősi vallás sumer közlekedési nyelvén (mihez hasonló volt nálunk még nem régen a latin egyházi nyelv) gyermekmondókák, dalrefrének, sőt csatakiáltás formájában is megőrzött 9, az ősi istenséget dicsőítő ima(részlet) magyarra fordított szöveggel.

Mindkét kötet tartalma illeszkedik az ősi isten- és világszemléleti bölcsélet rendszerébe, s összhangban van a magyar hagyományokkal, felújítja s meg is erősíti azokat.

TARTALOMJEGYZÉK

A MISKA-KANCSÓ I. Ősi istenség- és világjelképünk

I. A Miska-kancsó ősi istenség- és világjelképünk

1. A kancsó eredete

A. Hazai és irodalmi előzmények

B. Közel-keleti és régészeti előzmények

a) Kígyós ábrázolások

b) Arcos edények

C. Dumuzi isten kígyó jelképiségéről

D. Áttekintés az ősi istenségünk csillagjelképeiről

1. sz. tábla. Áttekintés az ősi istenségünk csillagjelképeiről

E. A hitregei ősszüleink azonosítása

F. Az ősi istenség(ünk)jelképei a Miska-kancsón

G. A „nagy ká” elnevezésről

2. Dumuzi isten főbb beszélő névváltozatai

3. Dumuzi isten csillag és más jelképei

4. Dumuzi-Abzu-Góg kétféle hármassága

5. Innin istennő néhány beszélő névváltozata

6. Innin istennő csillag és más jelképei

7. A sárkány fogalmának illeszkedése az ősi bölcséleti rendszer sémájába

2. sz. tábla. A 7-, vagy 9-fejű sárkány csillagzatai és illeszkedésük az ősi bölcséleti rendszer sémájába

8. Ka/Innin-Tiamat-Magóg kétféle hármassága

9. Innin és Dumuzi további párhuzamai a magyar hagyományban

10. A Miska-kancsó a magyar hitregei ősszüleők jelképe is

11. Férfi-női együttes istenségnevek a hagyományunkban

12. Az Uroborosz az ősi istenség(ünk) csillagzat-jelképe

- A. Az Uroborosz név jelentése és ábrázolásai
 - a) Névjelentés és illeszkedés az ősi bölcelet rendszerébe
3. sz. tábla. Az Uroborosz istenség-jelképeinek illeszkedése az ősi isten- és világszemléleti bölcelet rendszerébe
 - b) Az Uroborosz ábrázolásai jelképei
- B. Az állatövi csillagképek eredeti szemlélete és asztrológiai értelmezésük szerepe: figyelem-elterelés az Uroboroszról
- C. Tájékozódás az égen és a kézujjak megfeleltetése az istenség-jelképű csillagzatoknak
- D. Az istenség-jelképű kéz-(tenyér- és ujj-)tartások
4. sz. tábla. Az ősi bölceleti rendszer sémája - istenjelképei és csillagképei a Tejút mentén – mindaz a nagyszentmiklósi magyar kincs 2. sz. korszóján
- E. Miska, Mátka, Dámka
- F. A „Győztes fejedelem” többféle jelképisége és üzenete
 - a) Az ősi férfi-női istenségünk jelképe a Tejút mentén az Orion-Lepus/Anšuka csillagzat, műalkotáson a 2. sz. korszó „Győztes fejedelem” elnevezésű ábrája
 - b) Az ősi férfi-női istenség a Nap és a „Győztes fejedelem” jelképében
 - c) A „Győztes fejedelem” általános jelképiségének kétféle értelmezése és üzenete
 - ca) Az ősi vallás és bölcelet újaknál magasabbrendűségének és végső győzelmének hirdetése
 - cb) Az ősi vallás és a haza, nép védelmezése
 - d) Konkrét fejedelem, Mu(a)ger magyar király

II. Jézus és az ősi vallás kapcsolata

1. Jézus és Dumuzi legalább 23 párhuzama

Betét: A párducbőrös kacagányról

Betét: A karácsonyról

Betét: A „lúd gágog” és Góg, Magóg

Betét: Példabeszéd a halakról

2. A Jézus név változatainak jelentése

- A. Jézus nevéhez hasonló istennevek a Babyloni Pantheonban
- B. Jézus nevéhez hasonló hangzású nevek jelentése
 - a) I-e-...kezdetű névváltozatok
 - b) I-eš/es-...és hasonló kezdetű névváltozatok
5. sz. tábla. Kilences sumer istenségek
 - c) I-es/ez-...kezdetű névváltozatok
- C. Jézus kicsúfolásának módja a tanításának lényegét érintette és alátámasztja a névjelentések értelmezését
- D. Keresztelő János mint az ősi vallás tisztító és feleskető papja Jézus rokona és sorstársa

III. A Miska-kancsó elkészítésének fölelevenített módja, díszítése

- 1. A nőiség jelzései a Miska-kancsón
 - A. A kancsó edénye és kiöntő nyílása
 - B. Vízzintes és más kígyójellegű jelképek
 - C. A kancsó mellénye/mentéje és növényi díszei
 - D. A kancsó füle (fogantyúja)
- 2. A férfiúság jelzései a Miska-kancsón
 - A. Az ing és növényi díszei
 - B. A gombok

C. A kígyók függőleges helyzetben

D. A férfi arc, fej

E. A kalapkarima világos, vagy „csillagoktól” csillogó sávja

Irodalomjegyzék

1-29. sz. képmelléletek

Farkasinszky Tibor két kötetes könyvének első kötete még nyomdában van. A második kötet a szerzőnél (06/13/88-94-96) és a MBE-ben kapható. Könyvbemutatót 2013. május 25-én 11⁰⁰-kor Budapesten a Békemisszió székházában tartunk (Bajza u. 9.).

Szeretettel várjuk kedves olvasóinkat!

* * *

Somos Zsuzsanna
Magyar szentek és hősök
a régmúltból

A könyv borítója

Somos Zsuzsanna „Magyar szentek és hősök a régmúltból” történelmi útikönyve hiánypótló jellegű. A mindennapjainkból hiányzó példaképekről, nemzetközileg ismert és tisztelt magyar szentekről és személyiségekről ír, életüket, jelentőségüket történelmi közegbe helyezi, ismerteti napjainkra gyakorolt hatásukat. Megismerhetjük Skó-

ciai Szent Margitot, az Árpád-házi királylányt, Árpád-házi Szent Erzsébetet, aki francia nagyanya révén nagy tiszteletnek örvend Franciaországban, továbbá fókuszba kerül régi történelmünk elfeledett alakja, Magyarországi Klemencia francia királyné, Károly Róbert testvére. Bemutatja Teleki Blanka és Nagy Imre Párizsban fellelhető sírját, valamint a Bois de Boulogne egyik parkjában lévő Antall József-emléktáblát. Leírja a Napoleon győzelmét hirdető Diadalíven a győri csatára utaló Raab és a Pécsi Francia Emlékmű kapcsolatát, jelentőségét. A párizsi Szabadműves Múzeumban rálelt Kossuth Lajos szabadműves pályázatára. Taglalja Orbán Balázs találkozását Victor Hugo-val és ennek hatását a nagy székely életművére. Elkalauzolja az olvasót II. Rákóczi Ferenc szívét rejtő Yerres-beli kolostor helyszínére és a lourdesi emlékhely magyar vonatkozású helyeire. Bemutatja Irán legnagyobb lélekszámú nemzetiségét, Bátorban született Konstantin császár által a magyarokkal azonosnak mondott türköket. Taglalja Kőrösi Csoma Sándor életútját, úti célját, jelentőségét,

A közelebbi múltból napjainkig máig tartó kihatással bíró I. és II. világháború nevezetes eseményeit, megpróbáltatásait, veszteségeit és következményeit tárgyalja, hogy ne feledhessünk!

Az Appendix részben a magyar nyelvvel és népzenével kapcsolatos érdekességeket találhat az olvasó.

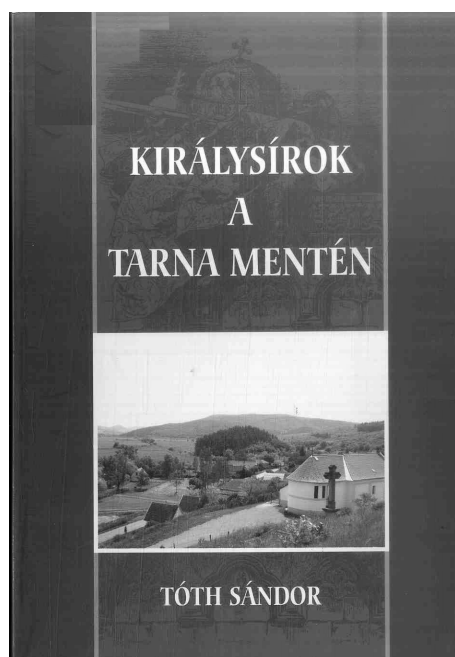
Kiadó: Kairosz. A könyv ára: 3200.- Ft

Megrendelhető: 1134 Budapest, Apály u. 2/b.

(Szerk.)

Tóth Sándor

Királysírok a Tarna mentén
Eger 2012.

A könyv borítója

Úgy olvastam PhS Tóth Sándor könyvét, mint tizenéves koromban a Sziriát oszlopai című Várkonyi Nándor művet. Jegyzeteltem, cédulákat raktam közbe, mindig kerestem valakit, akinek idézhettem belőle vagy megoszthattam hajdani emlékeinket, amikor a szerző elvitte a Magyarságtudomány szakosokat a Tarna menti kurgánok "országába" szakmai kirándulásra. A Tarna folyó mentét átölelő lapály olyan, mint egy ovális tál, a szélét dombok veszik körül. A dombok füve, növényzete, még a fenyőfák is más színűek, mint a lapály flórája vagy a dombok közötti rét selyme. Maga a látvány is elragadó. Az a csend, ami ott fogadja az odalátogatót, nem evilági, hanem temetői, túlvilági, mennyei. Sokan keresik a magyar királysírokat, a szerző is együtt gondolkodott a tárgykörben előtte járó PhS Hankó Ildikóval, aki hatalmas, szép munkát szentelt a magyar királysírok felkutatására és eredményeit könyvben adta ki. Szarkofágok, sírok, ravatalok akadnak a történelmi emlékezetű templomainkban, de holttestre alig-alig lehet rábukkanni, ha találnak is csontokat, azonosíthatatlan a régmúlt királyaink földi maradványaival. Itt, a Tarna mentén hatalmas temetői kurgánsírok között megjelenik a magyarság

1000 előtti ősi múltjának régészeti bizonyosságtétele. Ez a hely szent föld, a magyar Királyok Völgye.

A hely történelmet írt, amelyet PhS Tóth Sándor könyvbe foglalt. Végre, világossá tette az 1000 előtti történelmet, azt a homályos képet, amelyet hol a rómaiokról, hol a görögökről, hol Nagy Károlyról, hol a "kóborló hun hordákról" esetleg az avar várakról és kincsekről emlegettek, de egységes történelmi szemléletet nem tudtak kialakítani. PhS Tóth Sándor fejezetet szentelt a Kárpát-medence történetének, sorba állítva a fejedelmeket, azokat, akiket valószínűleg itt temettek el.

Forrásai a könyv megírásához a régészeti feltáró munka, a magyar és környező népek legendái, a krónikák, amelyeket elemzett és nem vetette el közléseit, mint a "parasztok csacska beszédeit". Az országban emlegetett több Attila és Árpád halom múltjával foglalkozott, igyekezve azokat a hiedelmek zűrzavarából kiemelni.

A könyv feldolgozza a jelentősebb hun lelőhelyeket. Bemutatja az ordosi hun aranykoronát, s innen indítja el azt a történetírói munkát, amely a közép-európai hun történelemről szól. Bemutatja a történelmi hun üstöt, s az Arany Virágnak nevezett varázstükrot. Ez a kis, misztikus tárgy szépsége mellett azért is felkeltette a kutatók érdeklődését, mert beazonosíthatatlan, mi lehetett a funkciója. A hun sírok jellegzetessége a tükör, ezt a hagyományt őrizte meg a magyar juhászság szakrális tükröseiben. A hun fegyverek díszesek, s mind egyiken felfedezhető a vérvörös gránát és a gyöngy. Az ékköveket eredeti formájukban helyezték el és a rekeszeket hozzáidomították,

Keszthely-gátidomb kőfejtőjében talált sír padmalyos elrendezésű. Bakay Kornél professzortól tudjuk, hogy ez a fajta temetkezési mód ősi, turáni szokást örökített meg, s szerte Euráziában a padmalyos temetkezés mutatott rá őseink jelenlétére. Hasonlót találtak Szekszárdon is. A viszonylag csekély számú hun sír mintegy bevezetője a későbbi magyar temetkezési szokásoknak, mivel őseink ugyanígy temetkeztek, mint a hunok.

A Tárnok völgyében azonban nem sírokat találunk elsősorban, hanem föld piramisokat, vagyis kurgánokat. „A magyar régészet különösképpen adós a tervszerű kurgánkutatások feltárásában,” írta a szerző. Kivételt képeznek a római kori halomsírok, amelyeket K. Palágyi Szilvia és Nagy

Levente feldolgozott. Az ország északi részén nem is kerestek kurgánokat. „A Tarna menti kurgánok általam tett ismertetése még a szakembereket is meglepte. Nem is gondolták, hogy itt északon, a hegyek között is állnak sírhalmok. Monumentalitásuk pedig egyszerűen sokkolóan hatott...” (51. old.) Teret szentelt a Pósvári kurgánnak és hasonló emlékhelyeknek. Pósvár Bükkszéktől É-Ny-ra fekszik és a szibériai kurgánok fejedelmi méreteire emlékeztet. Gyűrű veszi körül. Az ivádi kurgánnál táltos sziklák, a tűztorony alatt áldó barlang található és ugyancsak bálványok fogadják az embert a siroki vár előtt, a Tarna-völgye kapujában.

PhS Tóth Sándor foglalkozott Attila nagykirály fővárosával, megvizsgálva az osztrák Bad Deutsch Altenburg úgynevezett Pogány kapuval jelzett emlékhelyét. Teret szentelt az Attila ger-

jesztette hagyományoknak, beleértve a művészet-történeti emlékeket is.

A szerző saját gyűjtése anyagával múzeumot rendezett be Egerben a vár tövében. Múzeumában régi magyar fegyverek és ruhák, s egyéb nemzeti ereklyék találhatók. Most például az év folyamán (2013) bemutatta Rákóczi Ferenc zászlaját, amellyel koporsója volt letakarva, amikor hazahozták hamvait Rodostóból. Ő volt az, aki elsőként és egyedülállóan kiállítást rendezett mezopotámiai apró szobrokból, szakrális műtárgyakból, leletekből, cseréptáblára írott szövegekből, drágakő pecséthengerekből. Lelkén viseli az egész magyar ősmúlt ügyét, s jelleme, emelkedett karaktere, mélyreható szaktudása lassan a nemzeti múlt kutatásának vezéralakjai közé emeli nevét.

(Szerk.)

Rákóczi Ferenc temetkezési zászlaja Boldogasszony anyánk igen szépen festett képével